

Abonamente:

1 Lună: 10 Lei sau 4 Ruble. 3 Luni: 25 Lei sau 12 Ruble.

Pentru preoți și învățători: prețul jumătate.

ROMANIA NOUA

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Director: Dr. CRISTOFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru. Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. Ion Mateiu.

PLATA PENTRU RECLAME după INVOIALĂ REDACȚIE, Șosea Gheorghe No. 39 ADMINISTRATIA Buf. Alexandru cel Bun, Pasaj Chișinău, TELEFON No. 8/33

SPRE ZIUA DREPTĂȚII

Basarabia se va uni cu Tara-mamă

Judecând împrejurările ivite în timpul din urmă, oricine va înțelege că Basarabia se apropie de unica ei țintă firească, de Unirea cu România.

Independența „Republicii Moldovenești”, pentru orice om cu oarecare simț politic nu putea să însemneze decât o simplă fază de trecere în viața acestei țări șoare, care n'a fost nici odată neatârnată și nu putea fi nici pe viitor. Târă mică, locuită de un popor pe care împrejurări dureroase l-au ținut de parte de o viață politică și culturală, fără armată și fără puțința de a-și putea alcătui în scurtă vreme o armată, fără finanțe, fără credit, fără comerț, fără industrie, „Republica Moldovenească” era firesc să-și încheie repede istoria și să se contopească cu o altă țară, în care viața locuitorilor ei să poată fi ocrotită și îndrumată pe căi normale.

Dar Basarabia nu putea să rămână neatârnată nici din partea Ucrainei, ale cărei poște s'au putut vedea atât de limpede în săptămânile din urmă. Dacă peste câțiva vreme vecina de peste Nistru ar fi încercat cu forță armată să ia ceace acum voia să dobândească prin diplomație, iar fi putut sta Basarabia împotriva?

Cu siguranță că ea ar fi ajuns în mâinile Ucrainei și poporul nostru atât de mult încercat ar fi ajuns din nou în robie. Astfel era un act de înțelepciune politică din partea conducătorilor de azi ai Basarabiei ca ei să mână lucrurile spre unirea cu România, singura țară care poate chezașului nostru popor. Domnii Inculeț, Ciuhareanu și Halippa cari s'au dus săptămâna trecută la Iași pentru a se pune în legătură cu fețele politice române și aliata, după mai multe consfătuiri cu împuterniciții români și străini, și-au dat seama de starea lucrurilor și au văzut că nu este altă scăpare decât Unirea. Motivele pe cari d-lor le-au înfățișat, după întoarcerea la Chișinău, prietenilor lor cu cari împreună au cărmuit țara, i-au încredințat pe toți

— întrucât mai era nevoie de așa ceva — de nevoie neapărată a delegații în acest chip a întrebării celei mari. Toți Moldovenii înțeleg că ceasul cel mare al unirii celei frățești s'a apropiat și chiar și minoritățile s'au împăcat într-o măsură oarecare cu acest gând.

— întrucât mai era nevoie de așa ceva — de nevoie neapărată a delegații în acest chip a întrebării celei mari. Toți Moldovenii înțeleg că ceasul cel mare al unirii celei frățești s'a apropiat și chiar și minoritățile s'au împăcat într-o măsură oarecare cu acest gând.

Dr. C. Stere în Basarabia

Sâmbătă, la 24 Martie, a sosit în Chișinău dl. Constantin Stere, profesor la Universitatea din Iași și vechiu luptător pentru dezrobirea Basarabiei. Venirea d-sale a fost așteptată cu mult dor de naționaliștii moldoveni, cari au o nefermă încredere în înțelepciunea și energia acestui reprezentant al a-pirațiunilor noastre în Basarabia. Dorim ca sosirea d-lui Stere în mijlocul nostru să fie spre fericirea Basarabiei și a întregului neam românesc!

DELEGAȚII Basarabiei la Iași

Domnii Inculeț, Ciuhareanu și Halippa, cari au petrecut câteva zile în Iași, au avut mai multe întâlniri cu conducătorii politici de acolo. D-lor au luat parte și la un consiliu de miniștri, în care dl. Marghiloman le-a făcut o amănunțită dăre de seamă asupra situației. Din aceea dăre de seamă delegații au înțeles că Basarabia e într-o stare atât de grea, încât dacă nu va căuta să se unească cu țara dela care a fost răpită acum 106 ani, ea va fi anexată la Ucraina. Părerea guvernului român era ca Basarabia să proclame ea însăși unirea cu România, mai ales că împotriva unirii nu are nimic nici Germania și nici Aliații.

După o întâlnire cu dl. Saint-Aulaire, ministrul Franței, care a arătat că Unirea e cu totul de nevoie atât din punctul de vedere al Basarabiei cât și al României, delegații Basarabiei au înțeles că datoria lor e de acum să lucreze pentru înfăptuirea acestui act mare, prin care se poate chezașului viitoral liber al fraților lor.

În toate cercurile moldovenești noua directivă a stărnit o bucurie mare.

Orheiul pentru Unire

În ziua de 25 Martie s'a votat cu unanimitate de către adunarea Zestivei tinutului Orhei, dorița de unire cu țara-mamă, România. A fost un entuziasm de nedescris. Toți oțarii s'au ridicat, susținând unirea. A fost un moment mare, când toți membrii adunării, ofițerii moldoveni și ofițerii români, și publicul asistent, se îmbrățișau cu lacrimi în ochi, pentru că visul lor cel mare se împlinise.

S'a trimis o telegramă M. S. Regelui Ferdinand, și o alta Comandantului General Rășcanu, Comandantului trupelor din regiunile Chișinău Orhei și Bender, la care Domnia sa s'a răbit a răspunde, prin următoarea telegramă: „S'a trăiască tinutul Orheiului!”

„S'a trăiască marea Moldovă a lui Ștefan Cel Mare.” „S'a trăiască România Mare!” „Frățeștile mele salutări vrednicilor Orheeni și înimioșilor lor conducători.”

După terminarea ședinței, membrii biroului și membrii adunării, însoțiți de un numeros public, au parcurs străzile orașului cu muzica militară.

Reprezentanții GUVERNULUI ROMÂN LA CHIȘINĂU

Eri a sosit în Chișinău primul ministru român, dl. Al. Marghiloman și dl. General Hârjeu, ministrul de războiu, însoțiți de dl. general Mircescu, Mitiloneu, secretar general al Ministerului de interne, colonel Condescu dela inspectoratul Jandarmeriei, Bărbătescu, directorul Siguranței, Chiriacescu, șeful Cenzurii presei, Romulus Voinescu, inspector general al polițiilor, colonel Lăzărescu, d. Corțeanu, secretar general la Finanțe, A. Garofid, secretar general la Domenii, C. Călugăreanu, comisarul guvernului pe lângă armata română, T. Marinescu, subdirectorul Ministerului de Interne, colonel Gârleșteanu, și M. Pherchedes, șeful de cabinet al Primului ministru și maiorul Hârjeu, șef de cabinet al Ministerului de războiu.

Delegații guvernului român au venit în scopul de a întoarce vizita pe care reprezentanții guvernului basarabean au făcut-o zilele trecute guvernului dela Iași, pe de alta pentru a chibzui dimpreună cu miniștrii basarabeni asupra marilor întrebări dela ordinea zilei.

Reprezentanții României au fost primiți la gară de reprezentanții guvernului și ai Statului Țării, de o companie de onoare, cu drapel și muzică, de un escadron de cavalerie și de regimentul 1 vânători pe un șir de armata moldovenească.

Delegații au descins la hotel Londra, unde dl. Marghiloman a primit pe împuterniciții Basarabiei, întreținându-se mai multă vreme cu dânșii.

Naționalitățile străine și unirea

După informațiile noastre elementele străine din Basarabia și anume: Oțarii, Ucrainenii, Bulgarii și Nemții, dându-și seama de starea lucrurilor, nu se împotrivesc unirii Basarabiei cu România. Mai mulți fruntași de-ai naționalităților au făcut în acest înțeles declarații limpezii.

Întrebuțarea expoziției este în fiecare zi de la orele 10 dimineața până la orele 10 seara. (Strada Pușchin, localul Primăriei).

Concertele simfonice de sub conducerea maestrului Enescu

Dacă Basarabia a trăit clipe de bucurie la intrarea ostilor României, sosită mare trupa Enescu în Chișinău a desăvârșit această bucurie în chipul cel mai strălucit. Moldovenii crescuți în cultura rusească precum și înșiși Rușii, cari s'au răbit să asculte cele 2 concerte simfonice de Sâmbătă și Duminică, au rămas egaleși de prestațiunile orchestrei și de talentul d-lui George Enescu.

Urmasii cu o atenție neobituită aceste concerte, publicul nu știa ce să admire mai mult: vigoreea și precizia orchestrei ori admirabila bagheta a maestrului, care se mișca fermecată de genul său scilpitor. Am văzut la popăru pe celebrul Nikisch din Lipsca, dar impresia ce mi-a lăsat-o se pierde în fața avântului, siguranței și fineții lui Enescu. memoria fenomenală cu care păștea cele mai complicate partituri, arta superbă prin care muștrăza toate finețele simfonice, armonia strălucită a mișcărilor, precum și o muzică a simțului, sunt calități cari pun pe Enescu în rândul dirigenților genului.

La uvertura „Oberon” de Weber, ca și în poezia simfonice ale lui Saint-Saens, cari au fost bisate, orchestra a fost ireproșabilă. Concertul în si minor de Tschaiikowski atât de dificil, a pus în evidență talentul îndrăznelui pianist Nicu Caravita aplaudat și reclusat de public. Tehnica d-sale asimilare prevestește un arbore de stață mare.

Concertul la mi-or de Klughard a dat prilej ascultătorilor să cunoască pe violoncelistul Flor Brăveanu așa de bine înestruat cu valități muzicale, încât ne reaminteste pe d. Dvina.

Orchestra a dat măsura valorii sale în simfonia a 7 și a 5 de Beethoven, executată cu o neîntrecută siguranță și artă. Aplauzele furtivoase cari au acroprit aceste simfonii, au dovedit despotrivă înalta pragmatăre a orchestrei și și extra-ordinara putere de interpretare a maestrului Enescu.

Ambele concerte prin strălucirea lor, au fost o revelație orbitoră pentru Rușii și o bucurie definitivă a culturii românești.

Îată pentru ce simțim feroaie și recunoștință maestrului Enescu și orchestrei simfonice.

Papa lor a spulberat o concepție injurioasă sămănând o credință de respect în România durerilor și speranțelor noastre.

Expoziția artiștilor români

Expoziția de pictură și sculptură a artiștilor români atrage zilnic între 700—800 de vizitatori. Toți vizitatorii recunosc că arta românească nu este de disprețuit, cum se credea până acum în Basarabia, și că, dimpotrivă, pe tarâmul artei României au un șir întreg de reprezentanți cari ar face cinste ori căruia popor.

Matineul de Duminică

ARDEALUL

Românii din Basarabia au avut în lungul șir de ani, ce i-au trăit în robia rusească, prea rar pe lejul sa altă ceva despre cultura Românilor, frați ai lor, cari nici nu erau Români, ci „Moldoveni”. Acuma, când negurile neștiinței încep să se împrăștie, gonite de razele culturii naționale e timpul ca „Moldovenii” să vada că ei au numeroși frați, cari în lupte grele au căutat să și păstreze pamântul, limba și legea.

Vold să servească acest scop, comitetul Universității Populare a hotărit, ca la Matineul de Duminică conferința să se țină pe rând toate țările locuite de Români. S'a început în Basarabia, cari au putea zice că nici pe aceasta n'o cunoșteau în valoarea ei adevărată, în importanța ei în desăvârșirea poporului român și trecutul ei plin de fapte mari — s'a constituit cu România și la matineul de azi s'a vorbit de Ardeal.

Conferința a fost rostită de d. O. Ghibu. Sub Ardeal înțelegem în vorbirea zilnică tot teritoriul ocupat de Români din Ungaria de azi. Ardealul propriu zis, Maramureșul, Crișana și Banatul. Ardealul are în dezvoltarea poporului nostru o importanță deosebită de mare. În pamântul și locuitorii lui sunt legate unele din cele mai importante momente din viața întregului Românism. El a fost lozganul, unde s'a zămislit neamul nostru și de unde a plecat spre patriile cari le ocupa în ziua de azi și el a rămas până astăzi revorul vieții viu al reînnoșării forțelor neamului nostru.

Conferințarul evoca înaintea auditorilor tabloul fermecător al acestor meșteșuguri plăuri, pe cari sunt sămănate primele semne de viață ale neamului. Cu suporba și natura acestor regiuni, n'ar fi pe care a zugrăvit o în colorie cele mai poetice maiestria până a neîntrecutul scriitor Balcescu, ce mare e bogăția acestor pământuri strămoșești, bogăția conștientă încă pe vremea Dașilor și a învâțărilor lor. Gândul nostru plutește pe colinele de brazi ale Carpaților, se agită pe vălurile mistice ale piscurilor îndestoinse, privește se oada la apele surii ale râurilor, plătine pe valurile Mureșului și ale Olteului, atâră de mult cantate de jalea poporului și de durerea poezilor artiști.

În acest cadru sunt apoi așezate pe rând popoarele, ce o lăcesă, după vechime, importanța istorică, număr și dreptul de a o stăpâni în viitor: Românii, 4 milioane (peste 60%), urmașii vesticului neam român și ai Daclilor învingeți și neînclăpășiți. Săzii, celouști, gospodarii buoi, negustorii dihaici, Ungurii veniți din vatră-unele Ucrailii, ca o nașpă pe capul neamului nostru; și alții etc.

Neamul nostru din Ardeal în sfâră de enezițele și mișle revodate de pe vremea Bulgarilor și așezării Ungurilor n'a avut o organizație politică independentă. Dezvoltarea lui politică e un lung lanț de durere și sbucium de îngeuebiare, e plina de scene zguduitoare. Dar acest popor, cari i se rapese toate drepturile, care își pierde conducătorii frășii, cari trec în tabără dușmanului, prigoniți veacuri întregi, condamnauți la moarte are atata viațoșie înfrusă că rezistă cu îndărăpănturător atacurilor invazante ale unui dușman, care nu cunoșteă liniște în poftele sale.

Sângeravasele revolții ale Românilor ardeleni, marea mișcare de reînălțare dela 1848, exemplul jertfei din anii tragediei prin care au trecut neamul arătat rezerva de energie și puterea de hotărâre, ce doarme în acest neam gata să-și apere pamântul, limba și legea până la moartea. În amărăciunea zilelor de azi, evocarea acestor dovezii sunt un balsam alinător a rănilor sângerânde.

În mod succint, conferințarul ne vorbește despre dezvoltarea culturală a celor 4 milioane de Români ardeleni, ne arăta contri-

buția deosebit de prețioasă și însemnată cu care au contribuit pe toate terencile la progresul cultural al națiunii întregi. E mare numărul dascălilor, scriitorilor, oamenilor politici și al altor muncitori, cari s'au ridicat din mijlocul acestui popor oprit.

Instituțiile principale, în jurul cărora s'a dezvoltat toată viața națională a Românilor ardeleni, exiși dela viața politică a statului, au fost școala și biserică. Rolul acestor centre de viață națională este arătat pe scurt dar precis, înălțându-se și asupra desăvârșirii unei părți dela biserică ortodoxă.

Încheierea a fost-o afirmare limpidă, dar ferma a credinței în realizarea idealului pentru care neamul nostru a purtat veacuri deardând jugul durerii și al ne-dreptății.

Concluziunea a vrut ca conferința să se țină în ziua aniversării celui mai însemnat eveniment politic din sbuciuma țării — ziua de dreptăți.

Și totuși tonul conferințarului a fost avăntat, și ferm: din el vibra speranța unui neam dărz, care nu se lasă plecat nici îndoit, ci e gata să iadure noi suferințe și să aducă noi jertfe, ducând hotărâți lupta până va realiza ceea ce nu poate împiedica în definitivă neli o putere din lumea unirea neamului.

Matineul de ieri a fost ridicat la nivelul unei adevărate sahaburi artistice prin prețioșii concerte ce l-au dat atât apreciați artiști, stăpâni săvârșiri ai tănelor, încheie în etapele mure ale instrumentului ce pune în mișcare sufletele comunității și înălțându-le. Dna. Victoria Ghibu și d. Nicu Caravita, au executat pe rând în pian câteva piese, parte naționale, parte clasice, revărsând asupra ascultătorilor valuri de melodii fermecătoare. Și cu toții au înțeles ce putere supraomenească de viață are arta adevărată, izvora din unitatea armonica a iscusitului și simțului.

Publicul, care are sentimentul divin al înțelegerii artistice căci dăruie aici au început a înțelege, ca sunt și noi artiști cari nu l-au, a putut aprecia numai înțelegerea și precizia execuției tehnice desăvârșite, dar a simțit în farmecul melodiilor și sufletul artistului, vibrând emoțional și transportat.

Notăm în deosebit forul ce ni a entuziasmul sufletele la diuonese și miscătoarele acorduri ale „Stolțului” executate de d. Caravita. D. Mărcușeanu (ardeleni) a cântat: „Vremuri triste” și Mugur, ungurel. G. Toian.

Concertul Enescu

Într-unul de muzică clasică vor avea vana fericire de a putea gusta asta seara la Chișinău prestațiunile muzicale mince în februl lor. D. George Enescu, neîntrecutul artist în vioră, va da al treilea concert al său, care credem că va fi tot ce a vazăl Chișinăului mai frumos. După cele două concerte în cari maestrul a dirijat orchestra simfonice, în concertul de astă seară toate punctele vor fi excitate la viața de însuși maestrul. Va fi cea mai frumoasă seară din căle a avut-o odată Chișinăul.

„România Nouă” cântă corespundenți în orașele Basarabiei.

Rugăm pe cetitorii noștri să ne trimită știri despre cele ce se petrec în țară, pentru a le putea face cunoscute în cercuri cât mai largi.

Dela societatea veterinarilor moldoveni

Societatea veterinarilor moldoveni care s-a constituit zilele acestea...

Noi, veterinarii romani din Republica Moldoveneasca...

Avand in vedere a) starea grea a veterinariei din Republica Moldoveneasca...

2. Pentru aceasta a fost ales un prezidium din trei persoane...

3. Apoi secretarul societăţii, veterinarul Usinevici...

4. După alegerea prezidiului a doua oară s-a propus prezidiului...

5. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

6. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

7. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

8. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

9. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

10. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

11. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

12. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

13. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

14. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

15. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

16. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

17. La urma adunarea a hotărât să comande după dezlegarea...

si toate tinuturile locuite de moldovenii de peste Nistru...

Dep. Misircov spune, ca o singura scapare e din starea in care am cazut...

Mai departe oratorul spune, ca Stapanirea, de azi nu e recunoscuta...

Dep. Tudose spune, ca tocmii acum au inceles noi cine sunt vraşmăşii nostri...

Dep. Zubac e pentru protestul impotriva Ucrainei...

Cuvantarea ajutorului ministrului de agricultura...

Un exemplu de o minciună mică pe care mulţi din Domniile Voastre o şitiţi...

Gândiţi-vă bine şi atunci poate ca ve înţelegele pricina...

Pricina e — năzuinţele slavilor spre apus...

Şi mersul lor spre apus nu sa opreste nici in anul 1917...

Insăşi deputatul spune, ca şi el e moldovan...

Dep. Gafonov spune, ca el a lucrat un timp cu Ucrainenii...

Dep. Gafonov spune, ca el a lucrat un timp cu Ucrainenii...

Unde-i? Rutu Razşivalin, fost inspector scolar...

Am vrea să ştim, dacă el se mai află în oraş — unde-i?

ŞTIRILE ZILEI

Societatea istorico-ştiinţifică-literară — In ziua de 25 Martie...

Noua uniformă moldovenească — Noua uniformă a ofiţerilor moldoveni...

De prin satele Basarabiei. De câteva zile încoace ne vin o mulţime de ştiri...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

torul Universităţii din Bucureşti, iar ca colaboratori...

O nouă gazetă rusească în Chişinău...

Cele din urmă ştiri

Luptele din Franţa Paris, 24 Martie...

Noua uniformă moldovenească — Noua uniformă a ofiţerilor moldoveni...

De prin satele Basarabiei. De câteva zile încoace ne vin o mulţime de ştiri...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

torul Universităţii din Bucureşti, iar ca colaboratori...

O nouă gazetă rusească în Chişinău...

Cele din urmă ştiri

Luptele din Franţa Paris, 24 Martie...

Noua uniformă moldovenească — Noua uniformă a ofiţerilor moldoveni...

De prin satele Basarabiei. De câteva zile încoace ne vin o mulţime de ştiri...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

Marti in 27 Martie 1918, orele 8 seara UN SINGUR CONCERT de violină

George Enescu In folosul Societăţii „Făclia” PROGRAM: 1. Tschaikowski: Concert re major...

A ieşit de sub tipar No. 5-8 din: ŞCOALA MOLDOVENEASCĂ

CUPRINSUL: Pietre la temelie şcolii moldoveneşti

Act comemorativ cu prilejul deschiderii bibliotecii din Soroca

Amstelredam 24 Martie — Deoarece s'au redus raţiunile de pâine...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...

Intâmplări din Rusia — Oraşul Ecaterinoslav din Ucraina...

Comisarul guvernului român la Acherman...

O nouă gazetă românească — Înştiinţăm cu bucurie...